

How to survive **the grey Dutch winter** ²⁸

AD VALVAS

ONAFHANKELIJK MAGAZINE VAN DE VRIJE UNIVERSITEIT

JAARGANG 73 WINTER 2025/2026
VOLUME 73 WINTER 2025/2026

**Winters
ongemak**

Een familie verhaal
van Thomas Heerma
van Voss ¹²

ChatGPT: helper of killer?

Nieuwsgierigheid is belangrijk, maar blind uitbesteden beslist niet ⁸

SRVU-voorzitter **Jelle Gnoth:**

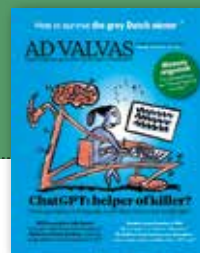
'Ik kan geen zolderkamercommunist blijven' ⁶

Historicus Ouïam Kaddam onderzoekt
de geschiedenis van de moslims aan de VU ¹⁶

Student **Lirios Sanchez y Olid**

offers a stage for DJ talent at Uilenstede ²²

AI chatbots have become our therapists:
always awake, always available, always affirming ²⁴

COVER

ChatGPT: helper of killer?

Generatieve AI verandert het werkveld, ook voor wie het niet zelf gebruikt. Nieuwsgierigheid is belangrijk, maar blind uitbesteden niet. (p8-11)

COVERILLUSTRATIE
Berend Vonk

Yvonne Gompel

Religie

Historicus Ouïam Kaddam onderzoekt de **geschiedenis van de moslims** aan de VU. (p16-17)

FOTO Peter Gerritsen

Dido Orbachman

‘Ik kan niet voor altijd zolderkamercommunist blijven’

P6-7

SRVU-voorzitter **Jelle Gnoth** ziet dat studenten zich steeds minder druk maken om onderwijskwesties en campusbeleid.

Winters ongemak

P12-15

Vrije Schriiver **Thomas Heerma van Voss** beschrijft ‘hoe een familie aan het eind van het jaar bij elkaar komt om te laten zien dat ze nog bestaat, dat de scherven ooit bij elkaar hoorden.’

Volg ons op Twitter
[@advalvas_vu](https://twitter.com/advalvas_vu)
en Instagram
[@advalvas](https://www.instagram.com/advalvas)

‘Sometimes I would DJ for five hours straight’

P22-23

Lirios Sanchez y Olid offers a stage for DJ talent including professional equipment, a live audience and a light show.

AI generated image

The dangerous convenience of a therapist in your pocket

P24-27

AI chatbots have become our free therapists. But what if that digital confidant doesn’t deepen our thinking – but actually narrows it?

AD VALVAS

ONAFHANKELIJK MAGAZINE VAN DE VRIJE UNIVERSITEIT

JAARGANG 73 #3 / WINTER 2025/2026

INDEPENDENT MAGAZINE OF VU AMSTERDAM

VOLUME 73 #3 / WINTER, 2025/2026

4 OPINIE

Felienne Hermans
Gooi AI de klas uit

5 WISSELCOLUMN

Maurice Crul
Sociologie met architectonische bril

18 XXL

First Dates

20 COLOFON

21 WEBSITE

Nieuws **News**

Wendel Visser

28 TIPS & TRICKS

How to survive the grey Dutch winter

31 BLOG USC

Mirta Vučetić
Find out the right question to ask

32 PERSONEELSPAGINA

34 CULTUUR

Rialto / Sportcentrum
Griffioen / Restaurant

36 WOUT & DIDO

PEFC-goedgecertificeerd
Het papier voor dit magazine
komt uit duurzaam beheerde
bossen en gecontroleerde
bronnen
pefc.nl

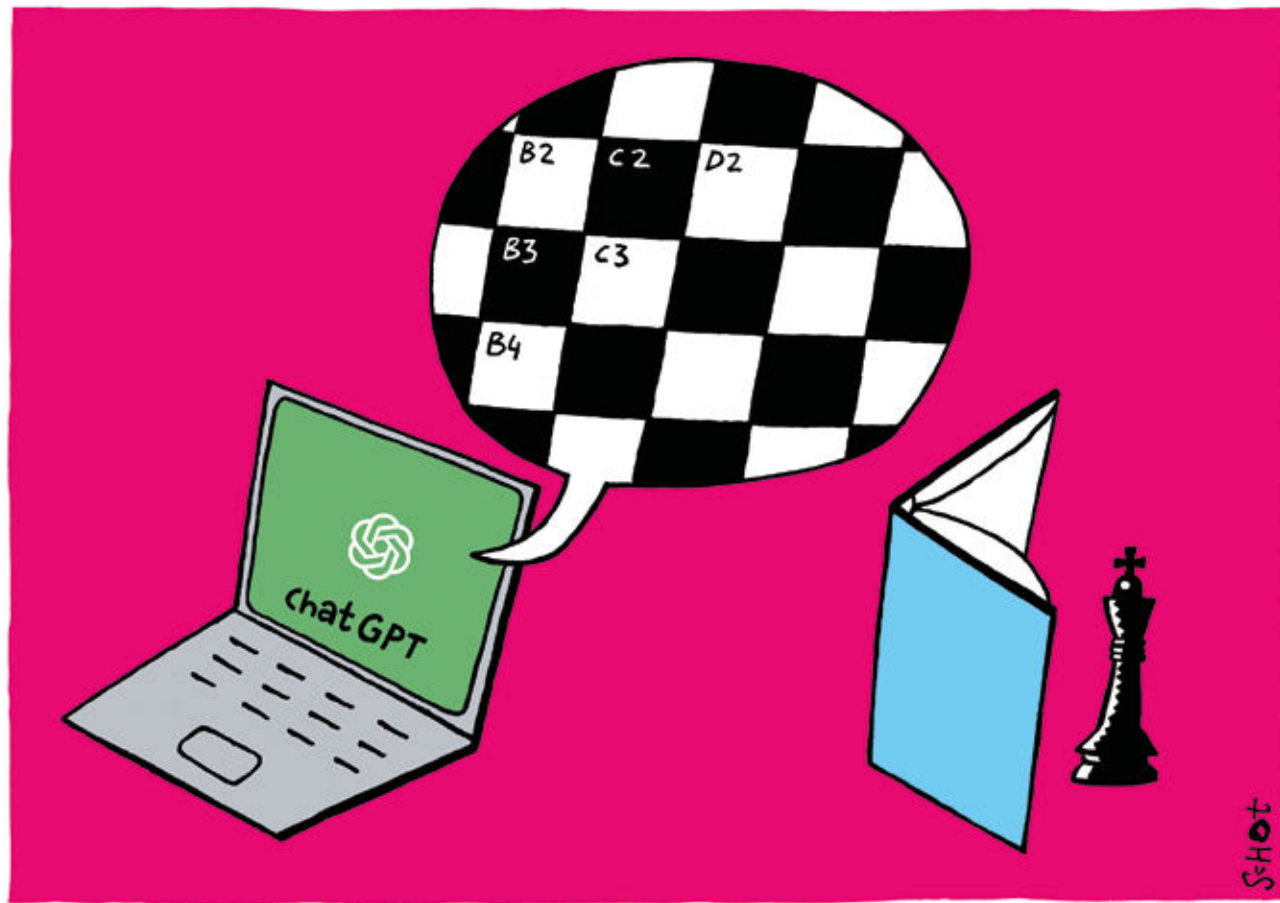
Heerlijk avondje

Terwijl de meesten al weg zijn om Sinterklaas te vieren, is deze PhD-student zijn robot nog aan het afstellen.

NU-GEBOUW, 5 DECEMBER 2025, 14.01 UUR

FOTO PETER GERRITSEN

Gooi AI de klas uit

Programma's als ChatGPT dwingen ons tot een denkstijl in getallen en scores. Veel beter is het om zelf te lezen en zelf te ontdekken.

DOOR FELIENNE HERMANS
ILLUSTRATIE BAS VAN DER SCHOT

Als we het over AI hebben, hebben we het over modellen, zoals ChatGPT, die proberen menselijke taal te benaderen. Maar vanaf het midden van de jaren vijftig in de vorige eeuw lag de focus van AI veertig jaar lang op iets heel anders: het spelletje schaak. Natuurlijk probeerde men ook andere problemen op te lossen met hulp van de computer, bijvoorbeeld hoe je een tekst vertaalt. Schaak was echter, zoals technologiehistoricus Nathan Ensmenger het noemt, 'het fruitvliegje' van AI, hét onderwerp waar iedereen zich op richtte. Schaken bepaalde niet alleen de onderwerpen die men onderzocht, maar ook de manier waarop het onderzoek werd uitgevoerd. Vergelijkbaar met het fruitvliegje. Het fruitvliegje zorgde met zijn ultrasnelle voortplanting voor een grote

focus op genetische kruising. Minder aandacht kreeg het effect dat een lange zwangerschap kan hebben op ontwikkeling van de genen. Op een vergelijkbare manier zorgde de nadruk op schaken voor een manier van denken: iets was goed of niet. De koning staat op het schaakbord schaakmat of niet. Op die manier kun je een algoritme sturen richting de juiste keuzes; het past perfect bij het binaire denken dat in de computer zit. Die manier van denken bleef ook in de taalmodellen hangen. Anders dan de toenmalige schaakcomputer Deep Blue werken die modellen nu met neurale netwerken, geïnspireerd op het menselijk brein. Toch worden ze gestuurd op basis van scores: het ene model werkt het beste, want het voorspelt taal het beste. Maar taal is geen schaakspel, er is geen goed of fout. Neem een zin als 'Ik ben een vrouw van veertig'. Of die klopt, dat hangt af van de context.

En belangrijker nog: taal is mooi, lelijk, grammaticaal juist of juist poëtisch, ouderwets of straattaal, overtuigend, meeslepend of droevigstemmend. Die eigenschappen van taal die niet te vangen zijn in beter of slechter kunnen taalmodellen niet sturen. Want die passen niet in hun manier van denken, in de technieken van 'wel of niet schaakmat'.

ChatGPT is inmiddels beschikbaar voor leerlingen en studenten over de hele wereld. 'Kom maar hier met dat huiswerk. Ik maak het snel voor je af, en dan kan jij wat leuks gaan doen met je tijd', is de verleidelijke lokroep. Uitleggen dat leren juist gaat over worstelen, groeien en zelfvertrouwen ontwikkelen, is zinloos wanneer alle volwassenen om je heen zelf ook niet meer willen schrijven of lezen voor hun eigen werk.

Blijkbaar nemen we als samenleving het schrijven van teksten lang niet zo serieus als schaken. We zien het niet als een activiteit met inherente waarde. Wat zegt dat over de wereld waarin we kinderen grootbrengen? En waarom zou dat dan met lezen of schrijven wel moeten gebeuren? We zien aan de schaakwereld dat iets vrijwillig doen en voor je plezier de allerbeste bescherming biedt tegen verstoring door AI. En dat is ook het verhaal dat we als onderwijs moeten vertellen. Omgaan met AI betekent niet zo goed mogelijk opdrachten kunnen geven aan ChatGPT en collega's, maar juist de ruimte krijgen om te ontdekken hoe mooi het is om dingen zelf te doen.

Felienne Hermans is hoogleraar vakdidactiek informatica aan de universitaire lerarenopleiding van de VU.

Reageren? Mail naar redactie.advalvas@vu.nl.

Sociologie met architectonische bril

Maurice Crul hoogleraar onderwijs en diversiteit

Ik kijk nu naar de afmetingen van een portiek

Een klein team sociologen is vorig jaar een samenwerking aangegaan met architect en stedenbouwkundige Lyongo Juliana en masterstudent Eva Vlasblom van TU Delft. Lyongo en ik ontmoetten elkaar toen hij *Architect in Residence* was bij Arcam, centrum voor architectuur in Amsterdam. Lyongo bezocht mijn lezing over de superdiverse stad. Na afloop raakten we in gesprek. Hij vertelde hoe hij steeds weer vastliep in de witte architectenwereld, die geen idee had van de diversiteit aan mensen die moest wonen in de wijken die zij ontwierpen. Ik vertelde hem dat in ons onderzoek naar superdiverse buurten de interetnische ontmoeting niet vanzelf tot stand komt en dat de architectuur van de wijken daar vaak ook niet aan bijdraagt. Lyongo en ik waren op een gegeven moment nog met z'n tweeën in de zaal, de rest van de mensen was al lang vertrokken.

Die avond werd het idee geboren om samen iets te gaan doen. Ik had eerder met veel plezier een bouwkundig ingenieur begeleid met zijn promotietraject in de sociologie en begreep daardoor dat de stap naar een technische

discipline groot is, maar we hebben de sprong gewaagd. Ik zal door deze samenwerking nooit meer alleen door een sociologische bril naar een wijk kunnen kijken. Ik kijk nu naar de afmetingen van een portiek: zullen mensen elkaar daar juist kunnen ontmoeten of elkaar geërgerd in de weg lopen? Ik zie nu het verschil tussen een lift met een dichte en met een glazen deur en begrijp wat dat betekent voor het gevoel van veiligheid voor zowel de mensen in de lift als op de verdiepingen.

Ik begrijp dankzij Lyongo ook dat mensen elkaar vooral tegenkomen op dagelijkse looproutes en dat je op die routes dus ontmoetingsplekken moet creëren. Andersom kreeg Lyongo door onze *survey* en de diepte-interviews meer inzicht in hoe mensen hun portiek, straat en binnentuin in de praktijk gebruiken. Samen bedenken we nu met woningbouwverenigingen en gebiedsontwikkelaars van de gemeente Amsterdam hoe de inrichting van deze publieke ruimtes daarop kan aansluiten. Stap je comfortzone uit. Ik kan het je echt aanbevelen.

Reageren? Mail naar redactie.advalvas@vu.nl.

‘Ik kan niet voor altijd zolderkamer-communist blijven’

DOOR EMMA SPRANGERS
FOTO PETER VALCKX

Jelle Gnoth is voorzitter van studentenvakbond SRVU. Hij ziet dat studenten zich steeds minder druk maken om dringende onderwijskwesties en campusbeleid.

‘De overheid gebruikt studenten als pin-automaat’

Je bent nu een paar maanden voorzitter. Hoe bevalt het je? “Het is wel even wennen om zo’n centrale rol te hebben. Ik leverde altijd vooral kritiek vanaf de zijlijn, maar op een gegeven moment dacht ik: ik kan niet voor altijd een zolderkamercommunist blijven – een Muppet op het balkon die alles beter weet en alleen maar klaagt. Ik zag allemaal dingen die misgingen, maar deed er zelf niks aan. Over het voorzitterschap twijfelde ik wel even, maar mensen om me heen hebben me overtuigd dat ik het zou kunnen. En ik merk dat het politieke wereldje en de diplomatische kant me best goed afgaan.”

Twee jaar geleden stapte bijna het hele SRVU-bestuur op en vertrokken veel leden. Hoe gaat het nu? “Het vorige bestuursjaar is daardoor ook niet helemaal netjes afgelopen, maar daar wil ik het niet te veel over hebben. Ik ben een maand ziek geweest, dat kleurde wel de start van mijn jaar als voorzitter. Maar het viel me op dat alles gewoon bleef doordraaien. We hebben een gezond bestuur dat kan inspringen waar nodig. Inmiddels zou ik ze ook echt wel vrienden noemen.”

Jullie doen ook niet meer mee in de studentenraad, waarom niet? “SRVU was heel lang de enige medezeggenschapspartij. Als je in de medezeggenschap wilde, moest dat via de vakbond. Maar toen kwamen er meer partijen, en met de komst van de VSP werd het een soort omstreden politiek gebied waarin we ook campagne moesten gaan voeren. ChangeVU vult het linkse medezeggenschapsgat, dus toen besloten we dat het oké was om niet meer mee te doen als medezeggenschapspartij en alleen te focussen op de vakbond.”

Zijn die verkiezingen niet belangrijk voor jullie naamsbekendheid? “Naamsbekendheid lijkt me niet de juiste drijfveer voor het wel of niet meedoen in de medezeggenschap. We hebben wel een aantal ludieke dingen geprobeerd om te kijken wat werkt. De

dag voor het Déjà VU-festival werd het kampement van VU for Palestine onttruimd door de politie. Tijdens het festival hebben we toen anti-politiebanners achter ons geplaatst. Toen merkte je dat mensen wel geïnteresseerd waren in ons en dachten: zij komen dus op voor studenten. Maar we zien wel dat het concept studentenvakbond lijkt te verdwijnen – dat hoor ik ook bij andere bonden in het land. Met een overheid die studenten gebruikt als pinauto-maat, is het belangrijk dat studenten zich aansluiten bij de vakbond.”

Waar denk je dat die dalende interesse door komt? “We leven in Nederland. Als er een land de vakbonden in algemene zin heeft afgebroken en een superliberaal beleid gevoerd heeft en het onderwijs vermarkt heeft, is het Nederland wel. De gemiddelde student ziet studeren als een middel om een diploma te halen en een baan te krijgen. Er is een trend van individualisering. Als ik tegen studenten zeg: ‘jouw studie zou ook wegbezuinigd kunnen worden’ dan reageren ze met: ‘dan ben ik toch al afgestudeerd’ in plaats van dat ze solidair zijn in het doorgeven van een fatsoenlijk studentenleven aan de volgende generatie.”

Waar zetten jullie je dan bijvoorbeeld voor in? “In algemene zin voor de rechten van studenten. Voor wat studieverenigingen nodig hebben, voor betaalbare huisvesting, kijken of er op de campus gebouwd kan worden, wat er gebeurt in het onderwijs, hoe diversiteit en inclusie terugkomt in de curricula. We hebben een wekelijks antikantine waar mensen op donatie-basis kunnen eten, als reactie op de stijgende prijzen in het VU-restaurant. We proberen zo veel mogelijk in te spelen op wat studenten willen dat er verandert.”

Hoe verzamelen jullie die input? “Tijdens de algemene ledenvergadering bijvoorbeeld. Maar ook via enquêtes. We staan heel erg open voor mensen hun mening. En kom vooral langs in het Dok als je iets te zeggen hebt.” **AV**

Jelle Gnoth
28

- 2025 – heden**
Voorzitter SRVU
- 2025 – heden**
Master politicologie, specialisatie internationale betrekkingen, VU
- 2023 – 2024**
Bachelor filosofie, VU
- 2020 – 2021**
Vwo
- 2019 – 2020**
Hbo, International Business Administration, Avans Breda
- 2018 – 2019**
Hbo, Farmacotherapie, Hogeschool Utrecht

Studentenbond SRVU

bestaat al sinds 1947. De bond voorziet studenten onder meer in gratis juridisch advies op het gebied van onderwijs- huur- en arbeidsrecht. Hij bestaat uit vier commissies: internationalisering, menstruatie-armoede, huisvesting en duurzaamheid en zit op de begane grond van het hoofdgebouw in het Studentendok.

ChatGPT: helper of killer?

Generatieve AI verandert het werkveld, ook voor wie het niet zelf gebruikt. Nieuwsgierigheid is belangrijk, maar blind uitbesteden niet: juist in overleg met collega's en eenvoudige klusjes schuilt waarde.

DOOR TIMO NIEUWENHUIS
ILLUSTRATIES BEREND VONK

Kranten staan er vol mee: de angst dat generatieve kunstmatige intelligentie mensen vervangt op de werkvloer. Zijn we werkelijk inwisselbaar? Op de Nederlandse arbeidsmarkt zijn al verschuivingen te zien. Uit cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek blijkt bijvoorbeeld dat het aantal vacatures al drie jaar lang bijna elk kwartaal daalt. Bovendien stelt het UWV dat door AI het aantal vacatures voor specifiek creatieve beroepen, zoals tekstschrijver, vertaler en grafisch vormgever, met een derde is afgenomen. Maar ook het aantal vacante functies in de ICT-sector daalt.

Volgens experts dreigen vooral nieuwkomers op de arbeidsmarkt te sneuvelen. Het gebruik van AI zou met name typische werkzaamheden van startersfuncties weg automatiseren, zoals notuleren en het invoeren van gegevens. Maar tegelijkertijd kunnen starters AI juist gebruiken om zich vaardigheden sneller eigen te maken. AI maakt bijvoorbeeld coderen toegankelijker. Er zijn talloze ideeën over hoe AI de arbeidsvloer transformeert. Maar welke invloed van AI is daadwerkelijk zichtbaar? En hoe zien studenten zelf hun toekomstperspectief in tijden van AI?

Opdrachten uitbesteden

De opkomst van generatieve AI verandert niet alleen individuele taken of banen, maar hele werkprocessen, volgens VU-hoogleraar kennis en organisatie Marleen Huysman. Zij doet antropologisch onderzoek naar de invloed van generatieve AI op werk: “Zoals etnografen vroeger meeliepen met stammen, lopen wij nu mee bij organisaties om te kijken hoe werk transformeert door het gebruik van AI.” Zij constateert

dat werk door AI niet zozeer verdwijnt, maar verandert. Net als sociale media, beïnvloedt AI je leven indirect omdat je familie, vrienden en collega's het gebruiken, ook al gebruik je het niet zelf. Huysman geeft een voorbeeld: “Het werkproces van docenten verandert, ook al gebruiken zij zelf geen AI-tools. Studenten besteden hun opdrachten namelijk uit aan AI-tools. Daardoor moeten docenten op een andere manier lesgeven en gaan toetsen. Ze zullen nieuwe vormen van opdrachten moeten ontwikkelen om te zorgen dat studenten daadwerkelijk nieuwe dingen leren.”

Brede opleiding kiezen

Studenten lijken niet bang te zijn voor hoe het gebruik van AI werk verandert. Wel zetten ze vaker in op een brede opleiding. Zo heeft de 19-jarige Tessa, bachelorstudent politologie en psychologie, bewust gekozen om zichzelf breed en interdisciplinair op te leiden: “Dat beschermt mij misschien wel tegen de banen die door AI worden overgenomen.” Ook Bregje, een 23-jarige masterstudent sociologie, maakt zich geen zorgen: “Door mijn studie ben ik breed inzetbaar, dus ik denk dat ik altijd wel iets kan vinden. Beleidsgebieden waarin je ethiek nodig hebt, vind ik interessant. Maar ethiek kun je niet uitbesteden aan AI. Dus ik zit wel goed voor de toekomst.” Bregje hoopt wel dat we AI kunnen inzetten bij een personeelstekort. “AI zorgt er niet voor dat ik later geen baan heb, maar wel dat ik straks anders moet gaan denken over mijn invulling van werk in combinatie met AI.” Ook Yassine, een 26-jarige masterstudent ondernemingsrecht aan de Zuidas, denkt dat het verstandig is rekening te houden met AI: “Als je nog een studiekeuze moet maken, kun je vooraf bedenken welke banen makkelijker te automatiseren zijn met AI. Maar voor mijn studie is AI voornamelijk

‘AI zal je werk veranderen, ook al gebruik je het zelf niet’

een aanwinst. Het maakt je research makkelijker omdat je er sneller dingen mee kunt uitzoeken.”

Versnellende werkprocessen

Werkprocessen veranderen niet alleen, hoogleraar Huysman ziet ze ook versnellen: “Kijk bijvoorbeeld naar een marketingafdeling. Die maken nu via een AI-tool als Midjourney met een paar klikken een nieuw campagnebeeld voor een advertentie. Voorheen kwamen daar veel werkprocessen aan te pas: het maken van een storyboard, collega's die feedback geven, een artdirector die de uitwerking delegeert aan graphic designers et cetera. Nu gaan graphic designers geen beelden meer creëren, maar verbeteren. Een werkproces van meerdere weken is hiermee gereduceerd tot één dag.” Ook de 24-jarige Hanna, masterstudent Political Science, ziet de versnelling die generatieve AI teweegbrengt: “Ik liep tijdens mijn bachelor stage bij een marketingadviesbureau in Zuid-Korea. Daar zag ik dat we door de opkomst van AI veel meer en sneller informatie kunnen verwerken. Van medewerkers verwacht men ook dat ze sneller en op een andere manier producten en diensten leveren aan bedrijven en klanten dan voorheen.”

Leren van anderen dreigt te verdwijnen

Huysman ziet de versnelling van werk ook binnen de advocatuur: “Het dagelijks bestaan van starters in de advocatuur was voorheen gevuld met het opzoeken en analyseren van juridische correspondentie. Nu besteden junioren dit uit aan generatieve AI-tools, speciaal ontwikkeld voor de juridische sector zoals Harvey, en hebben ze ineens veel tijd over.” Huysman plaatst hierbij een kanttekening: “Het versnellen van deze werkprocessen heeft invloed op de leercurve van

Als de wereld duister voelt
en alles lijkt uit evenwicht
Weet dan dat juist in donkere tijden
er kleine puntjes zijn van licht

Kijk maar om je heen
Houd je ogen heel goed open
Vind je lichtpuntje
en durf te hopen

SIRE DE MAATSCHAPPIJ
DAT BEN JIJ

Arbeidsmarkt

starters: ze leren juist door het analyseren van die juridische correspondentie.” Volgens Huysman ben je tijdens het uitvoeren van ‘simpele taken’ namelijk onderdeel van een team waarin je leert van anderen, onder andere door hen te spiegelen. En juist dit dreigt te verdwijnen. “Senioriteit ontwikkel je niet alleen door expliciete expertise eigen te maken, maar ook door sociale vaardigheden te ontwikkelen, zoals het omgaan met collega’s en externen.”

Masterstudent Yassine ziet ook risico’s die komen kijken bij de snellere werkprocessen: “Toevallig las ik onlangs dat advocatenkantoren vanwege AI steeds minder worden ingehuurd voor het opzoeken en analyseren van juridische correspondentie. Daardoor lopen nieuwe advocaten het risico dat zij niet de juiste vaardigheden leren omdat ze minder vaak zulke taken uitvoeren. Veel advocaten gebruiken ook intern AI en creëren zelfs eigen versies van generatieve AI-tools als Harvey.”

Generatieve AI maakt werk ook individueler. Huysman vertelt dat werknemers vragen die ze voorheen aan collega’s stelden, nu vaker aan ChatGPT stellen: “Er wordt onderling minder kennis gedeeld. Het is, na covid, een extra reden om minder naar kantoor te gaan. Daardoor leren medewerkers minder van elkaar binnen de organisatie, wat de sociale structuren verandert.”

Het is opvallend dat ook studenten ChatGPT steeds vaker gebruiken als sparringpartner in plaats van hun medestudenten. Zo vertelt Youri, een 25-jarige bachelorstudent Computer Science, dat hij ChatGPT gebruikt om zichzelf te overhoren voor tentamens. Maar ook de 24-jarige Hanna, masterstudent Political Science, zegt AI te gebruiken om te brainstormen of om een probleem op te lossen.

Nieuwsgierig en avontuurlijk

Welke vaardigheden hebben toekomstige werknemers nodig om zich te wapenen tegen de veranderingen die AI op de arbeidsmarkt teweegbrengt? Volgens Huysman hebben nieuwsgierige en avontuurlijke werknemers een streepje voor. Het is met de opkomst van AI belangrijk geworden om sneller nieuwe vaardigheden eigen te maken. “Wie een flexibele houding en brede interesse heeft, zal de voordelen die AI-tools bieden, eerder benutten.”

Huysman adviseert studenten en jonge werknemers AI te gebruiken, en er hun voordeel mee te doen. Studenten lijken haar visie te delen. Zo vertelt de 25-jarige Youri, bachelorstudent Computer Science, dat hij overweegt extra vakken richting AI te gaan volgen. “Ik merk dat er veel vacatures voor stages en banen zijn op dit gebied. Ik denk dat je AI goed kunt gebruiken om jezelf verder te ontwikkelen.”

Andere studenten voelen zich genoodzaakt om met AI-tools te werken. Ook masterstudent ondernemingsrecht Yassine: “Het is een hulpmiddel dat je eigenlijk wel moet gebruiken. Je hebt geen keus meer. Als je het niet gebruikt loop je achter de feiten aan. Advocaten die AI gebruiken, zullen advocaten vervangen die dat niet doen.”

Ook de 24-jarige Hanna, masterstudent Political Science, voelt zich genoodzaakt AI te gebruiken. “Ik heb vrienden die dagelijks veel met AI werken, terwijl anderen er juist terughoudend mee omgaan. Ik denk dat we in een tijd leven waarin je eigenlijk geen keuze meer hebt: je loopt een achterstand op als je niet vaardig bent in het gebruik van AI. Tegelijk vind ik het belangrijk om kritisch te blijven over wat AI doet en produceert. Je moet niet klakkeloos overnemen wat het produceert.” **AV**

‘Een werkproces van meerdere weken is gereduceerd tot één dag’

Winters ongemak

Een familie komt aan het eind van het jaar bij elkaar om te laten zien dat ze nog bestaat, dat de scherven ooit bij elkaar hoorden.

DOOR THOMAS HEERMA VAN VOSS
ILLUSTRATIES DIDO DRACHMAN

In de laatste week komt iedereen terug, dat is de afspraak. Ooit vierden we kerstmis uitgebreid met zijn zessen – kalkoen, cranberry’s, aardappels, een ieder jaar nog iets hogere boom, torens van cadeautjes; het waren dagen waarin veel goedgemaakt moest worden. Sinds ze in haar eentje woont, onttrekt mijn moeder zich aan wat ze ‘al dat kerstgedoe’ noemt. Geen dode dieren meer, geen boom, en ook niet meer de paar plichtmatige vuurpijlen die mijn vader altijd insloeg en die hij met mijn twee broers afstak in onze verder lege straat. Maar de afspraak is ongeschonden gebleven. Wanneer ik ’s ochtends bij het opstaan word omringd door duisternis, wanneer er in de supermarkt *jingle bells of happy new year* hoor, weet ik dat het tijd is om te vertrekken. Ik wurm mezelf in mijn dikke jas en ik stap in de trein, ik blijf net zo lang zitten tot de conducteur tegen mijn schouder tikt, meneer, we zijn aangekomen bij onze eindbestemming.

Koud is het niet – het is nooit meer echt koud hier, in deze uithoek waar snelwegen hun neus voor ophalen en mensen tijdens de winter juist vooral wegtrekken. Maar de wind is er altijd, in ieder seizoen. Zodra ik het stationnetje verlaat, trekt die aan mijn haren, mijn wangen. Ik betreed het binnenstadje waar ik mijn hele jeugd sleet, hangend, niksend. Al lopend vraag ik mijn telefoon wat er eigenlijk met de wind zal gebeuren zodra het klimaat nog verder opwarmt: geen wetenschappelijke consensus, maar de verwachting (>75% kans) is dat er meer wind zal ontstaan en er bestaat ook (>15% kans) op structurele stormen. Na de slijterij rechtsaf, bij het pleintje de tweede steeg links: ik weet de weg nog precies. De route is in mijn systeem geëet – toch loop ik alert rond, het lukt me nooit om helemaal te ontspannen. Ik heb altijd het vreemde idee behouden dat ik iets moet afmaken in dit plaatsje, iets rechtzetten misschien, al weet ik niet precies wat.

Behalve mijn moeder is iedereen van de familie allang ergens anders naartoe verhuisd. Mijn broers en zussen en hun gezinnen, ze hebben zich over Europa verspreid zoals scherven op de vloer belanden wanneer een glas kapot valt. Gescheiden landen – gescheiden levens. Alleen in de laatste week van het jaar komt de familie-appgroep plotseling tot leven, blijkt iedereen nog te bestaan. Misschien is dat ook

de reden waarom we dit doen: om elkaar te laten zien dat we nog bestaan, dat de scherven ooit bij elkaar hoorden. Zelfs in de winkelstraat is het rustig. De etalages zijn stillevens vol kerstkitsch, als confetti is de kunstsneeuw over speelgoed en over vuurwerkpakketten verspreid. De paar passanten dragen jurken en maatpakken, ze sjouwen plastic tassen, ze zijn duidelijk op weg naar diners. Wat zouden ze denken als ze mij zien? Een kalende man van midden veertig, waar gaat die in zijn eentje heen? Ze kijken geen van allen. Bijna ben ik er, ik maak een omweg want ik ben toch te vroeg. Ik loop langs de kustlijn en door de steeg waar ik voor het eerst zoende – verstild, volzaam, zoals ik vrijwel alles in dit stadje heb gedaan en misschien ook daarbuiten. De wind trekt aan mijn broekspijpen, remt me af, naast me hoor ik de zee klotsen.

Dan ben ik er. Het rijtjeshuis dat ooit het middelpunt van mijn universum vormde – zwart baksteen, een witte deur waarvan ik de sleutel nog altijd heb. Maar ik bel aan om mijn komst in te leiden, om niet zomaar binnen te dringen. Anders dan ik verwachtte staat niet mijn moeder, maar mijn oudste broer in de deuropening. Een gezicht dat lijkt op het mijne, met meer haar dan ik me kan herinneren; zijn glimmende voorhoofd vertoont geen enkele rimpel. Dat was vorig jaar toch anders? Heeft hij iets aan zijn gezicht laten doen? Eenmaal binnen blijkt de rest van de familie ook al aanwezig. “We hebben toch pas over een kwartier afgesproken?” Mijn vraag wordt overstemd door de kinderen die rennend en schreeuwend tikkertje spelen, ze lijken amper gegroeid sinds vorig jaar. De tafel is gedekt. Even twijfel ik of ik me in de tijd heb vergist, het voelt bijna alsof ik niet iets maar een hele dag te laat ben, zo vanzelfsprekend zit iedereen er al. Ik omhels alle aanwezigen, of zij mij, ik neem plaats op mijn vaste plek, beleefdheden worden uitgewisseld, hoe-was-de-reis, hoe-gaat-het. Zoals gebruikelijk is mijn jongste zus drukdoende met servies en servetten, mijn moeder hoort alles glimlachend aan – iedereen vervalt in de oude rol, ook ik, ik kijk stilletjes rond.

Het eten belandt op tafel, aardappels, salade – ik mis de kalkoen. Er wordt geproost op onze vader, de gesprekken

verlopen volgens zo’n geijkt patroon dat ik ze van tevoren had kunnen uittekenen, in een flits krijg ik zelfs het idee dat ik dat ooit heb gedaan, dat dit acteurs zijn die hun script volgen. In andere omstandigheden had ik me aan die voorspelbaarheid gestoord, hier stelt het me ook gerust, zoals een liedje dat je al jaren kent je kan kalmeren. Misschien wiegt het gepraat me ook een beetje in slaap, want pas met vertraging dringt tot me door dat ook mijn oudste zus er vreemd jong uitziet. Hè, waar zijn de rimpels in haar voorhoofd gebleven? Ze heeft bijna lichtgevend blond haar en haar indringende ogen waarmee ze recht naar mij kijkt. “Nou?” vraagt ze. “Wat?” “Wat voor persoonlijkheid heb jij, weet je dat al? Jij had als enige niet meegedaan aan die persoonlijkheidstest in de app.” Dat bericht heb ik gemist, wellicht omdat het omringd werd door allerlei praktische berichten, vliegschema’s, routebeschrijvingen, aankomsttijden. “Ik ben een *logician*”, zegt mijn moeder gniffelend. Over haar gezicht – ik zie het nu pas – hangt een vreemde gloed. Haar haar verft ze al jaren, maar ze lijkt nu ook de weg naar hydraterende zalfjes te hebben gevonden. Of is er een dokter aan te pas gekomen? Mijn jongste zus houdt haar telefoon omhoog. “En kijk, dit ben ik, een *diplomat*.” Haar scherm wordt gevuld door woorden en cijfers. *Extraverted – 55%, Intuitive – 68%, Feeling – 83%, Turbulent – 77%.* Ik snap die aantallen niet, samen zijn ze toch veel meer dan honderd procent? Iedereen aan tafel blijkt al te weten wat voor persoonlijkheid ze bezitten. Mijn jongste broer is een campaigner. Mijn neefje een *logician*, mijn oudste zus een protagonist.

“Wat zou jij zijn?” vraagt mijn moeder. “Ik denk dat jij een *defender* bent.” “Een depressieve *defender*”, zegt mijn broer, en zijn vrouw tikt hem corrigerend tegen zijn schouder. “Ik vind je meer een dromer”, zegt mijn jongste zus. “Zullen we testen wat je bent?” Iedereen reageert enthousiast en niemand bedoelt het flauw of opdringerig, maar ik schud mijn hoofd. Ik wil niet dat mijn persoonlijkheid doorgrond wordt, zeker niet met mijn familie als publiek. Wat zou uit die test komen, welke woorden zouden bij mij komen

bovendrijven? In zichzelf gekeerd? Depressief, ja? Vijftien procent kans op structurele stormen? Nog altijd kijkt iedereen naar mij. Ineens ben ik misselijk – een onzichtbare hand grijpt mijn maag vast. Ik kom overeind. Op de wc houd ik mijn telefoon omhoog, via de camera bekijk ik mijn inhammen, de lijnen in mijn voorhoofd, de krasjes bij mijn ogen. Ik maak een foto van mezelf en stuur die naar een app met de vraag of mijn gezicht verjongd kan worden. Binnen een paar tellen is het gebeurd: mijn haar komt terug en wordt lichter, mijn huid blinkt, en van een paar centimeter afstand word ik bekeken door die jongere afsplitsing van mezelf, een afgezant van een vroeger leven. Steken in mijn maag, in mijn borstkas. Pas na minuten lukt het me overeind te komen en verlaat ik de wc. Aan tafel wordt vrolijk verder gepraat, niemand kijkt mijn kant op, alsof ik hier helemaal niet ben, alsof ik kijk naar een herinnering die op de hoogste resolutie wordt afgespeeld. Intuïtief draai ik bij het tafereel vandaan. “Even een frisse neus halen, buikpijn”, zeg ik, al betwijfel ik of iemand me hoort.

Het weer is nog onstuimiger dan zojuist – de wind duwt mijn lichaam richting zee. Bij de kade begroeten twee amper versierde kerstbomen me met een diepe buiging, hun stam lijkt bijna te trekken. Het strand is een donkere vlakte, het kolkende schuim een witte laag aan de rand. Ik wrijf over mijn onderbuik en meen het gelach uit mijn ouderlijk huis te horen komen, het lijkt naar me toe te waaien, maar dat zal verbeelding zijn. Dan zie ik het. Een silhouet – een schaduw? Nee, een man. Ik krijg niks van zijn gezicht mee, alleen een wolkje van zijn adem. Toch weet ik meteen wie het is. Dit is niet de afspraak, iedereen hoort terug te komen, maar hij niet. De stemmen uit mijn ouderlijk huis worden harder, net of iemand de volumeknoop omhoog draait, nu weet ik zeker dat ik ze hoor. Ik wil bij die stemmen vandaan lopen en naar de man toe gaan, maar ik blijf op mijn plaats. Misschien houdt de wind me tegen. En langzaam stapt de man bij me vandaan, hij loopt naar het wit, tot het water hem omhelst. Zo blijf ik staan, zo sta ik daar nog altijd, ik weet dat er mensen van vroeger op me wachten, ik weet dat het jaar bijna afloopt, dat er ook bijna iets nieuws begint, en ik blijf kijken tot ik niets meer zie. **AV**

Historicus Ouiam Kaddam onderzoekt de geschiedenis van de moslims aan de VU. ‘Na de fatwa over Rushdie werd de houding jegens moslims wantrouwiger.’

‘Juist van christenen werd begrip voor moslims verwacht’

DOOR PETER BREEDVELD
FOTO PETER GERRITSEN

Docenten aan de VU zaten eind 2004 met de handen in het haar. Er zaten moslimstudenten in hun colleges die biomedische wetenschappen studeerden, maar de evolutietheorie afwezen. Wat moesten ze hiermee? Het ging maar om een handvol orthodoxe moslims, maar er werd een drukbezochte bijeenkomst belegd. Iemand opperde dat docenten zich moesten verdiepen in de belevingswereld van moslimstudenten, in hun geloof en de Koran. Een docent riep wanhopig: “Ik ben al zo druk met het bijhouden van mijn vakliteratuur, moeten we nou ook de boeken van deze mensen gaan lezen?!” Het werd een nationale rel, met Kamervragen en alles. Het was niet de eerste keer dat moslims aan de VU als probleem werden gezien, vertelt junior-onderzoeker Ouiam Kaddam, die onderzoek doet naar de geschiedenis van moslims aan de VU. Eind jaren 80 speelde de Rushdie-affaire, toen de Iraanse Ayatollah Khomeini een fatwa uitsprak over schrijver Salman Rushdie. “Toen vond een verschuiving plaats in de houding ten aanzien van moslims in het Westen, die ook aan de VU terug te zien is. Door de Rushdie-affaire werd die houding wantrouwiger.” Ook de Golfoorlog drukt volgens Kaddam een stempel. “Daarvóór werden moslimstudenten vooral gezien als Turken en Marokkanen, buitenlanders en allochtonen, maar hierdoor kwamen ze echt in beeld als moslims, als vertegenwoordigers van de islam.” Na de aanslag op de Twin Towers op 9 september 2011 werd dat natuurlijk alleen maar erger.

Oude Ad Valvassen
Kaddam spit de VU-archieven door, op zoek naar alles wat er over moslims is geschreven. Ze bladert ook door oude jaargangen van Ad Valvas, dat indertijd schreef over de rel rond de evolutietheorie. Kaddams onderzoek maakt deel

Schoonmakers vroegen om een gebedsruimte maar werden niet gehoord

uit van het project ‘Diversiteit aan de Vrije Universiteit. Een mondelinge geschiedenis van islam aan de VU 1980-2020’. Haar archiefonderzoek is nog maar de voorbereiding voor een serie *oral history*-interviews die ze zal gaan afnemen bij (oud-)studenten en -medewerkers van de VU. “Dit onderzoek raakt aan de identiteit van de VU, daarom wordt dit mede gesubsidieerd door de VU-vereniging”, zegt universiteitshistoricus Ab Flipse, samen met historicus Norah Karrouche initiator van het project. Zelf hebben zij het nodige voorwerk gedaan. Zo liet Karrouche in haar colleges Oral History van de bachelor geschiedenis studenten alumni met een islamitische achtergrond interviewen over hun studietijd. Flipse dook de archieven in. “De oudste vermelding van een moslim aan de VU die ik heb kunnen vinden was van een zekere meneer Hasnan, een uit Indonesië afkomstige student economie die zich in 1952 inschreef aan de VU.” De eerste promovendus met een moslimachtergrond was Hashem Hisham Rif’at uit Nablus, een Palestijnse stad. Hij ontving zijn bul in 1964. In 1985 werd de eerste islamitische hoogleraar aangesteld aan de VU, een kernfysicus uit Libanon, professor Muhsin Harakeh. “In de jaren 50 en 60 schreef zich elk jaar een handvol studenten in die islam als hun religie opgaven”, aldus Flipse. “Ze waren een zeer kleine minderheid binnen een studentenpopulatie die voor het overgrote deel uit gereformeerden bestond.” Met de sterke groei van de studentenpopulatie nam ook het aantal moslims toe.

Moslims begrijpen
“In de jaren 70 en 80 groeide de belangstelling voor moslims”, vertelt Kaddam. “Er werden initiatieven ontplooid om meer inzicht in de islam te krijgen en moslims beter te begrijpen. Onder andere het studentenpastoraat organiseerde lezingen met moslims als Abdulwahid van Bommel en met hoogle-

raar godsdienstwetenschap Anton Wessels. Vanaf de jaren 90 waren er bijeenkomsten met moslims, moskeebezoeken enzovoort.” Al in de jaren 70 waren er pogingen om een gebedsruimte voor moslims op de VU-campus te krijgen. Het waren de schoonmakers die daarom vroegen, maar ze werden niet gehoord, vertelt Kaddam. “Pas in 1981 kwam vanuit de VU zelf een initiatief om te onderzoeken of er behoefte aan een gebedsruimte was.” Kennelijk wees het onderzoek uit dat er geen behoefte was, totdat islamitische studenten in de jaren 90 een handtekeningenactie startten voor een gebedsruimte. “Hun argument was dat hiervoor juist aan de VU, als universiteit met een christelijke identiteit, ruimte moest zijn. Juist christenen zouden hen moeten begrijpen”, aldus Kaddam. Pas in 1998 kwam er voor het eerst een gebedsruimte op de

Iftarmaaltijd georganiseerd door Islamitische Studentenvereniging Amsterdam

VU-campus, in de kelder, naast een meditatiekamer voor mensen van alle gezindten. De gebedsruimte werd daarna naar boven verplaatst en leidde toen tot veel landelijke ophef, omdat de VU zou ‘islamiseren’.

Islamitische studentenvereniging (ISA)
Kaddam is zeer geïnteresseerd in islamitische studentenverenigingen. Vanaf de jaren 80 begonnen er verenigingen voor onder andere Turkse, Surinaamse en Indonesische studenten op te komen. Vooral oud-rector Taede Sminia moedigde dit aan en was daarna ook erg betrokken bij moslimstudenten. Veel van die clubs verdwenen weer snel, maar de Turkse studentenvereniging Anatolia, opgericht in 1999, bestaat nog steeds. Er kwam ook een Marokkaanse vereniging, Selsabiel, maar die bleef ook niet lang. De eerste islamitische vereniging lijkt MashriQ te zijn geweest. Die organiseerde evenementen rond het Suikerfeest en dergelijke. “Ik vond daar een flyer van”, vertelt Kaddam. “Ik ontdekte ook dat het niet altijd even makkelijk was om een ruimte te krijgen voor evenementen. Er was toen wel sprake van tegenwerking. Veel mensen vroegen zich af van, ‘moet dat nou, die etnisch-culturele verenigingen?’ Pas toen de VU een duidelijk diversiteitsbeleid ging voeren, met een diversity officer, werden zulke verenigingen geaccepteerd.” In januari zal Kaddam beginnen aan het oral history-deel van haar onderzoek, de interviews met (voormalige) studenten en medewerkers. Na een bachelor American Studies in Nijmegen deed ze een master geschiedenis aan de VU. Zij kende onze universiteit al van bijeenkomsten van de islamitische studentenvereniging ISA. “Die trekt studenten vanuit het hele land.” Voor die oral history zoekt Kaddam ervaringsdeskundigen met een islamitische achtergrond. “Die zijn belangrijk omdat hun stemmen niet altijd terug te vinden zijn in de archieven”, aldus Kaddam. Haar eigen islamitische achtergrond ziet ze als een voordeel bij het afnemen van de interviews. “Vaak blijven niet-moslims die moslims interviewen steken bij algemeenheden en generalisaties. Dan gaat het vaak over ‘mensen als jij’ en de moslimgemeenschap, of mensen proberen er juist een kumbaya-verhaal van te maken. Ik kan als moslim meteen de diepte in.” **AV**

Wie tussen 1980 en 2020 aan de VU studeerde, een islamitische achtergrond heeft en mee wil werken aan het onderzoek van Kaddam, mail naar: o.kaddam@vu.nl.

First Dates

Deelnemers maken van tevoren een profiel aan en worden gekoppeld aan een partner. Twee uur kunnen ze kennismaken tijdens een betaalbaar driegangendiner met drank. Stellen die niet op de foto willen, plakken een hart op hun tafel. Deze datingavond op 26 november van de Vereniging Bewoners Uilenstede is drukbezocht, er hangt een warme ontspannen sfeer in Il caffè. Dresscode: casual chic. (WC)

FOTO
PETER GERRITSEN

Houd je van schrijven, fotograferen of filmen?

Word student-reporter!

en krijg journalistieke bijscholing in ruil voor een prachtig podium om op te publiceren.

Mail de redactie: redactie.advalvas@vu.nl, of loop binnen in de redactiekamer 1H43 (gebouw Bellevue), dan bespreken we samen de mogelijkheden.

Ad Valvas, journalistiek platform van de Vrije Universiteit

COLOFON

AD VALVAS

JOURNALISTIEK PLATFORM VAN DE VRIJE UNIVERSITEIT
WWW.ADVALVAS.VU.NL

Redactieadres
De Boelelaan 1105
BelleVue, Kamer 1H-43
1081 HV Amsterdam
redactie.advalvas@vu.nl

Hoofredacteur
Peter Breedveld (interim)

Redactie
Bryce Benda, Nour Khamis,
Emma Sprangers, Welmoed Visser

Eindredactie
Win Castermans, Emma Sprangers

Secretariaat en VU-advertenties
Anna Jansen (020) 5985630
secretariaat.advalvas@vu.nl

Art-direction/vormgeving
Rob B mer – rbbmr.nl

Medewerkers
Yvonne Compier, Dido Drachman, Peter Gerritsen, Thomas Heerma van Voss, Timo Nieuwenhuis, Bas van der Schot, Peter Valckx, Berend Vonk, Wout van Zaale

Copyright HOP-kopij
Hoger Onderwijs Persbureau, Amsterdam

Commerciële advertenties
Bureau Van Vliet (023) 5714745

Druk
Senefelder Misset, Doetinchem

WEBSITE

ADVALVAS.VU.NL

JOURNALISTIEK PLATFORM VAN DE VRIJE UNIVERSITEIT

Nieuws, interviews, blogs en achtergrondverhalen
Elke dag actueel op advalvas.vu.nl

Niks missen? Abonneer je op onze wekelijkse Ad Valvas Mail
Update: <https://tinyurl.com/updateadvalvas>

Blik van den Hoek

CAMPUS

Iconische grafkist kan weer op Marktplaats

Studenten Aardwetenschappen kochten een tweedehands grafkist die ze overdwars in hun opa’s auto naar de VU reden om tegen de dreigende bezuinigingen te protesteren. De kist haalde het landelijk nieuws en werd een iconisch protestsymbool. Nu de afdeling is gered, willen de studenten er weer vanaf.

REORGANISATIE

Communicatie & Marketing moet bezuinigen

De dienst Communicatie & Marketing gaat volledig op de schop. Voor 44 mensen vervalt hun functie. Hoeveel er daadwerkelijk hun baan verliezen is nog onduidelijk door een constructie met functieverhuizingen. Maar de sfeer tijdens de bijeenkomst was nogal gelaten. Naar verwachting wordt eind februari 2026 een definitief besluit genomen.

DEFENSIE

VU krijgt Defensiecentrum

De komst van dat Centrum Defensie en Weerbare Samenleving brengt volgens CvB-voorzitter Margrethe Jonkman niks nieuws onder de zon. Om wapentuig ontwikkelen zal het niet gaan, wel om het ‘weerbaar maken van de samenleving’. En om het genereren van extra inkomsten voor de VU – blijkt uit het Jaarplan.

WEBSITE

ADVALVAS.VU.NL/EN

JOURNALISTIC PLATFORM OF VU AMSTERDAM

News, interviews, blogs, features
Daily updated on advalvas.vu.nl/en

Don’t miss out! Subscribe to our weekly Ad Valvas Mail
Update: <https://tinyurl.com/updateadvalvas>

DEFENCE

VU is creating Center for Defence

The planned Center for Defence and Resilient Society on campus is nothing new under the sun, according to chair of the executive board Margrethe Jonkman. It won’t concern developing weaponry, but it will concern ‘making society resilient’. And generating an impulse in the income of the VU – the annual plan shows.

SCIENCE

House wants collective tackle of big tech

The Dutch House of Representatives unanimously urges the government and higher education institutions to jointly reduce the dependence on US tech giants. One of their plans is to stimulate European alternatives like Nextcloud, since this software can take over several tasks currently fulfilled by Microsoft.

CAREER PROSPECTS

Engineers are solid, economists struggle

For Engineering students and students in healthcare or education, expectations are that their sector will continue facing labour shortages, resulting in good job security for graduates. But those with economics or social studies degrees face weaker prospects, with less work in their area of expertise and a lower salary.

ADVERTENTIE

Werken bij de VU

Bijdragen aan een betere wereld, door onderscheidend onderwijs en grensverleggend onderzoek. Dat is de ambitie van de Vrije Universiteit Amsterdam. Persoonlijke vorming en maatschappelijke betrokkenheid staan hierbij centraal. Vanuit verschillende disciplines en achtergronden werken wij samen aan innovaties en nieuwe inzichten op het hele wetenschappelijke spectrum.

VRIJE UNIVERSITEIT AMSTERDAM

Aan de VU werken ruim 6.150 medewerkers en volgen ruim 31.000 studenten wetenschappelijk onderwijs. De uitstekend bereikbare VU-campus ligt in het hart van de Amsterdamse Zuidas.

Ben jij geïnteresseerd in werken bij de VU?
Kijk dan op: werkenbij.vu.nl

Werk jij al bij de VU? Hou dan de interne vacatures in de gaten op: interne-vacatures.vu.nl

‘Sometimes I would DJ for five hours straight’

BY BRYCE BENDA
PHOTO YVONNE COMPIER

With Lirios Invites at Uilenstede, student **Lirios Sanchez y Olid** offers a stage for DJ talent including professional equipment, a live audience and a light show.

‘House parties are the perfect place to learn how to DJ’

How long have you been DJing? “I started DJing two years ago. After two months of practising at home, I took a DJ course at Uilenkatten, an event organisation founded by students at Uilenstede. Since then, I’ve asked everyone I know if I could DJ at their house parties. A year long, I went from house party to house party. Sometimes I would DJ for five hours straight.”

That sounds like a great way to learn. “Absolutely. You can practise in your room, but house parties are the perfect place to learn how to DJ. You find out who you are as a DJ and you learn how the audience reacts to your music. I often started the evening with hit songs and then ended with music I prefer to play, such as techno. Whatever I do, I think it’s important to surprise both the audience and myself, that keeps it fresh and interesting.”

What made you start Lirios Invites? “There are so many talented DJs at Uilenstede who work incredibly hard but can’t get gigs. Because they either don’t have enough followers on social media for example, or they lack content to share, or they don’t fit the standard marketing image. I think every DJ deserves a fair chance to start somewhere. That’s why I offer emerging DJs a stage at my event, with a great line-up, professional equipment, a live audience and a killer light show. The event is recorded so that the DJs have content to share on their social media afterwards.”

Are the parties a success? “There have been two editions so far, and the last one attracted a hundred visitors. I’m very happy with that. Many visitors said they had a great time, which is really important to me. And the parties are accessible: because I receive funding from the municipality of Amstelveen, tickets only cost 6 euros. For that amount, you can dance all night, but there are also games for people who want to hang out and have a chat.”

It seems tough to organise everything on your own. “It has certainly been difficult, as I had no experience in organising events. But I do like to throw myself in at the deep end. I’ve learned that unexpected things can happen that you have to solve last minute. At the last edition, a security guard called in sick just before the start, which could have caused problems with admitting visitors. The people from De Landing [the former Griffioen building at the Uilenstede campus, Ed.] helped out and together we arranged for another security guard. That was quite stressful.”

Is your event something that Uilenstede has been missing? “I think so: people often describe Uilenstede as a little grim, while there are so many creative and talented people here. With this event, I want to put Uilenstede on the map. You don’t have to go all the way into the city centre and spend a lot of money to have a great party. I want to show that Uilenstede is more than just house parties and drinking beer.”

What would you advise aspiring DJs? “Take initiative and don’t give up! Nine times out of ten you won’t get a response, but sometimes it works. And try to DJ at as many house parties as possible to gain experience.” **AV**

Lirios Sanchez y Olid
23

- 2025 – now**
Lirios Invites
- 2024 – now**
Master’s Communication Science: Media and Democracy, VU Amsterdam
- 2023**
DJ course Uilenkatten
- 2023 – now**
DJ Lirios
- 2020 – 2024**
Bachelor’s Political Science, VU Amsterdam

Lirios Invites
The Lirios Invites parties take place at De Landing, the former Griffioen building at the Uilenstede campus. Tickets cost €6, including service charges. The next and – for the time being – last edition of Lirios Invites will take place on Friday 23 January. Follow @liriosinvites on Instagram to stay updated.

The dangerous convenience of a therapist in your pocket

AI chatbots have become our free therapists: always awake, always available, always affirming. But what if that digital confidant doesn't deepen our thinking – but actually narrows it?

BY EMMA SPRANGERS
IMAGE AI-GENERATED

They create workout schedules, produce a tasty recipe from the four unrelated ingredients in your cupboard, guide you past the tourist traps to the best eateries in a new city, and, it turns out, give life advice. The convenience of a well-informed conversational partner in our pocket has seeped into the domain of mental healthcare. And that's perhaps not surprising: unlike a human therapist, an AI chatbot is free, low-threshold, immediately accessible and available at every hour of the day and night. You don't need to fight for a GP referral, end up on a waiting list, or start a long search for a therapist you 'click' with.

Figures from international market research agency Kantar show that worldwide, slightly more than half of AI users turn to chatbots for emotional advice. Especially in moments of loneliness, indecision or emotional overload, people appear to grab their phone. The 10,000 participants in the study said, for instance, that they turned to AI to avoid burdening others with their suffering, to gain a neutral perspective, and to vent without the risk of being judged.

Chatting along nicely

But that is precisely where the danger lies, says VU clinical psychology researcher Tara Donker. Since chatbots are programmed to be empathic and non-judgemental, people dare to share things they would not tell friends or a therapist. "That's how an emotional bond forms. But because chatbots mostly focus on giving affirmation, a confirmation bias also emerges. They chat along with you instead of asking follow-up questions."

Mark Hoogendoorn, AI expert at the Department of Computer Science and active within the AI & Health Center at VU, also sees that chatbots fall short in their responses. "The software is mainly designed to ensure you have a pleasant chat experience and return as a user." And that leads to undesirable situations, according to Donker. "In therapy, having a devil's advocate is very important. By asking follow-up questions and offering alternative explanations or thoughts, blind spots become visible. Especially with anxiety, it is crucial that the client's thinking patterns are challenged. If a chatbot starts affirming your fears, it has the opposite effect."

As a result, mental health care professionals have identified something they call 'chatbot psychoses': situations in which people enter a delusional state after

intensive contact with a chatbot. They receive diagnoses, become isolated from their environment, and get advice of which the basis is unclear. "And whereas a therapist calls the crisis team if a client is heading towards a dangerous situation, a chatbot is mostly focused on simply providing information," says Donker.

Busy lines at 113

How dangerous it can be to entrust your deepest emotional suffering to a chatbot has become painfully clear through several cases of people who took their own lives after speaking with one. OpenAI, the company behind ChatGPT, determined itself that 0.15 per cent of the 800 million weekly active ChatGPT users talk to the chatbot about "potential suicidal plans or intentions". That's 1.2 million people.

In the aftermath, OpenAI saw itself forced to add extra safety features in a software update. For prompts containing certain "trigger words", users would then receive not just an answer but also – or only – a recommendation for psychological help. In the Netherlands this includes, for example, the 113 Suicide Prevention Hotline. But fine-tuning those built-in safety triggers is far from easy. Hoogendoorn: "In GPT-4 there was too little advice to call 113, but in GPT-5 it is recommended far too often. Many more calls now end up at 113 from people who are not thinking about suicide at all."

Free misinformation

A major question also remains: where exactly do chatbots get their information? According to Hoogendoorn, that is difficult to determine. "For most chatbots there is extremely limited insight into what data is being used." What we do know: chatbots generally cannot bypass paywalls. The software collects information at high speed, but often cannot access research articles or scientific papers that require a (free) subscription." Hoogendoorn: "So information can also come from forums, religious websites, blogs from just about anyone saying: I've found a way out of my depression." In effect, that's not much different from the content we encounter on social media, says Donker – where harmful misinformation is also widely spread.

Stored data

And what about the security of all the input we disclose to our chatbots? A human therapist is bound

'If a chatbot starts affirming your fears, it has the opposite effect'

Stichting voor Vluchteling-Studenten

Homa

**'Mijzelf vooruithelpen
ervaar ik als een
enorme vrijheid'**

Homa uit Afghanistan
studeerde Internationaal
Recht aan de VU.

Samen laten we gevlucht talent bloeien

Stichting voor Vluchteling-Studenten UAF begeleidt sinds 1948 gevluchte studenten, professionals en wetenschappers bij hun scholing en aansluiting op het Nederlandse onderwijssysteem en de arbeidsmarkt. Met persoonlijke begeleiding, financiële ondersteuning en toegang tot netwerken helpen we hen hun kennis, talenten en ambities volop te benutten. Dat is goed voor vluchtelingen én goed voor Nederland.

Het UAF helpen kan op veel manieren. Met geld, met tijd of door een actie te organiseren.

Doe mee! Help gevlucht talent op weg via uaf.nl/help-mee

AI-chatbots

Mark Hoogendoorn AI expert at the Department of Computer Science: *'Companies have little motivation to reveal how their software draws on information'*

Tara Donker VU clinical psychology researcher: *'In therapy, having a devil's advocate is very important'*

*Several
people took
their own
lives after
speaking
with a
chatbot*

by professional confidentiality. Those who pay for AI software can often opt out of having their data used to train the algorithm. "But the data is still stored, probably somewhere in the United States. And it's not unthinkable that at some point the government will say: we want that data. I doubt that a company like OpenAI is strong enough to refuse," says Hoogendoorn.

Who bears responsibility for all these risks? So far, it mainly seems to be the users themselves – except for the handful of successful lawsuits brought against the tech giants behind AI software. "Companies have little motivation to reveal how their software draws on information. As long as they are not held accountable, they don't need to offer that transparency. Clear, legislative regulations must be created that AI must comply with. And experts such as healthcare professionals should really be involved much earlier in the development of this software. Without clinical expertise you cannot determine what is safe or usable."

Teaching empathy

We must not blindly follow a chatbot's output, but Donker does believe chatbots can help people structure their thoughts. "I hear from psychologists around me that their clients use them, and that some things really weren't correct. Therapists often say: bring it in, and we'll look at it together during the therapy session."

Beyond the risks of unsupervised individual AI use, both Hoogendoorn and Donker also see opportunities for AI to take over or supplement administrative tasks in (mental) healthcare – for example summarising a conversation with a client, drafting letters, or explaining certain treatments. And clinical researcher Donker is currently working on the app ZeroOCD, in which people with contamination anxiety are gradually exposed, via augmented reality, to dirt, harmful substances and diseases as a form of exposure therapy. "This is how you gradually learn: this does not pose an immediate danger. Your brain then forms new connections."

Donker does not expect therapists to lose their jobs due to advancing AI. She does envision a hybrid form in which AI can support human therapists. "I think psychologists could also learn a thing or two from chatbots when it comes to showing empathy to clients." Both Donker and Hoogendoorn believe human therapists will not be replaced. 70 percent of respondents in the Kantar study still preferred a human conversation partner when discussing an emotional topic. In the end, we may simply grow tired of someone who always agrees with us. **AV**

How to survive the grey Dutch winter

With its endless days of rain, fog and grey skies, winter in the Netherlands can be utterly depressing. Especially if you come from a sunnier region and have your friends and family living far away.

BY WELMOED VISSER

First of all: don't panic! The grey season only lasts from mid-November until the end of March, if we're lucky. Sometimes spring can be dreary too. Does that seem endless? It's all a matter of perspective. You could use these months to improve your piano playing skills, read the entire works of Marcel Proust or take up Indonesian cooking.

Depressing? Sure. Where do you think the Dutch Reformists got their ideas from? Life is but a vale of tears. If you were sun-and-fun-loving, you would have gone to Spain on exchange, but since you're here, there must at least be some part of you craving greyness. Well then, you'd better enjoy it.

Staying the winter in the Netherlands gives you embodied knowledge of Dutch culture. It gives you time to think about how Rembrandt, marijuana and your English-taught Master's programme are all in some way or another rooted in this soggy river delta with its endless days of grey.

And besides taking extra vitamin D and using light therapy if your circadian clock gets all messed up, there are ways to make the dark half of the year a bit more enjoyable.

Ice skating at Museumplein or Jaap Edenbaan

Museumplein is one of the cosiest places in the city during winter. You can practice the Dutch sport of ice skating and eat and enjoy koek en zopie afterwards. Nowadays, zopie means hot chocolate but in the past, it referred to an alcoholic drink made of bock beer, rum, eggs, cinnamon and clove. Koek is a cookie.

If you get the hang of it, the Jaap Edenbaan is for real ice skating. It's a beautiful open-air ice rink in the eastern part of the city. You can take skating courses or skate at your own pace with the wind in your hair. For students there is ice-skating club SKITS. See: jaapeden.nl/en/skits

If you were sun-and-fun-loving, you would have gone to Spain on exchange

Stay active

Second-year Communications student Isabella Blu Ptito-Echeverria was pleased to discover that biking is possible in Amsterdam all year round. Coming from Montreal, Canada, she was used to leaving her bike in the shed during winter months because of the snow. "Biking is a great way to exercise in winter", Ptito-Echeverria says. It takes her half an hour to bike to the VU campus. "I often got wet last winter", she remembers, "but I got used to it. I have a raincoat and an extra pair of dry clothes with me."

Rachma Lutfiny Putri, PhD student in Anthropology, also bikes to stay warm, but coming from Indonesia, she is still not used to the windiness of the Dutch winter. "I often forget my gloves", Putri says, "and when my hands are cold, my whole body feels cold."

Putri also exercises at home in winter. She follows high-intensity interval trainings on Youtube. "It keeps me warm", she says.

Go out and find your people

For Ptito-Echeverria the darkness is an issue. She must stay active in order not to get depressed. "I am just doing things to keep me going", she says. Ptito-Echeverria found her scene in small alternative live music venues in Amsterdam, like the Vondelbunker and OCCIL. "It's a small, warm community. I keep meeting the same people at concerts." In winter, she especially likes the warmth and physicality of dancing in mosh pits.

Ptito-Echeverria also writes her own songs and goes to open mic nights with her guitar. "I wanted to present new work every week, so it also gave me something to do last winter."

Eat warm snacks

Putri noticed she grows hungry more often in the Dutch winter than at home in Indonesia. "I need a warm

snack to keep me going so I go to Febo or Smullers to buy a kroket [a deep-fried croquette filled with ragout, Ed.]."

And how about the typically Dutch winter snack called oliebollen?

Putri, who has lived in the Netherlands for three years: "I didn't like them at first, it is basically fried dough with nothing in it, but the second time I tried them, I liked them better."

Cook and eat with other people

Putri likes trying out new recipes. Cooking for friends is one of the things that keeps her going in winter. She likes to experiment with spices that give warmth. One of the things Putri likes to cook in winter is egg drop soup, a Chinese-style soup with sesame and egg. Raw egg is dropped in the hot soup and forms swirly bits. Putri adds chicken and broccoli to her version. "My friends say they like it", she says.

Read Dutch poetry

When the rain is pouring down your window and none of your friends have time, you can get by on poetry.

The poem November by J.C. Bloem is one of the most famous poems in the Netherlands. It captures the depressing atmosphere of the Dutch winter in such an excellent way, it might actually crack you up.

It's good for your language skills to read Bloem in Dutch, but to give you an impression, here's the first stanza in English, translated by John Irons.

*It's raining and it is November:
Autumn lays siege now to the heart
That sadly, though more wont than ever,
Endures its secret pains apart.*

Other poets who are a perfect read during melancholy winter nights are J. Slauerhoff and Gerrit Achterberg, Leo Vroman and Hans Dorrestijn.

Vincent Kuyvenhoven

Christmas markets

Next to the ice rink at Museumplein, there's a Christmas market. Compared to German and English Christmas markets, it's small and simple, but hey, we're Calvinists trying to adapt to global culture.

If you like it green: there's a sustainable Christmas market at Café de Ceuveel in Amsterdam Noord. See: deceuveel.nl/en/events

Janus van den Eynden

Amsterdam Light Festival

Every year, the canals of Amsterdam light up with works from artists from all over the world. The theme for this coming winter is 'Legacy'. Taking a canal cruise is one of the best ways to see the installations. See: amsterdamlightfestival.com/en

Hortus

Hortus winter evenings

The Hortus of Amsterdam opens during winter evenings and the trees and plants are beautifully lit. There are special activities like a campfire and a storyteller.

See: dehortus.nl/en/hortus-winter-evenings

VUVERENIGING

Voor vrienden van de VU

De oprichters van de VUvereniging wilden in 1879 een andere universiteit in Nederland. Los van de overheid, voor eigen keuzes met een eigen kompas. Een universiteit die staat voor rechtvaardigheid, medemenselijkheid en verantwoordelijkheid voor elkaar en voor de wereld. Zo ontstond de bijzondere universiteit waar iedereen welkom is: de Vrije Universiteit.

De VUvereniging subsidieert jaarlijks met 1 miljoen euro bijzondere projecten en activiteiten op het snijvlak van onderzoek, onderwijs, zorg en maatschappij. Daarnaast organiseren we verrassende en inspirerende evenementen.

De VUvereniging is een maatschappelijk netwerk voor vrienden van de VU.

Lid van de VUvereniging ben je al voor €10 per jaar.

Je bent van harte welkom.

www.vuvereniging.nl

Lid worden
kan hier

UNIVERSITY STUDENT COUNCIL

usr@vu.nl | facebook.com/vu.usr | instagram@vu.usr
HG StudentenD0k, room OD-12

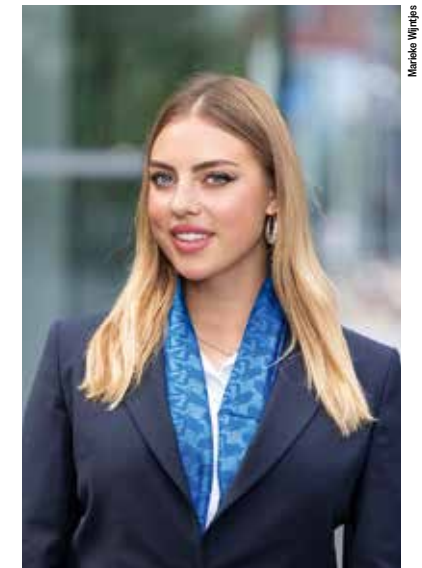
The university student council is the representative participation council of and for students of VU Amsterdam. The council concerns itself mainly with the quality and accessibility of education at VU Amsterdam and with the student policy of this university. The council consults with the executive board periodically.

Find out the right question to ask

Science has always been my way of understanding the world. Since I was little, I've always wanted to know why things work the way they do. Not just in theory, but also in ways that could actually help people. That curiosity is what pushed me to leave Croatia and go study abroad. After completing my BSc in Biomedical Sciences at VU, I'm now pursuing a Master's in Oncology, the study of cancer, a field that challenges me every day with its complexity. In research, every discovery is a product of teamwork, critical thinking, and the freedom to explore new ideas. You learn quickly that when questions stop, progress stops, and I believe the same goes for how we teach and learn. Oncology constantly reminds me that science isn't abstract; it's deeply human. Behind every cell sample, there is a person with a story, a family, with struggles and aspirations. That perspective shapes how I approach everything I do outside the lab, especially in the University Student Council. As the Coordinator of Education and Research, I often deal with policies, procedures, and

Science isn't
abstract, it's
deeply human

frameworks. But I try to look at them the way I look at research, by asking what impact they have on the students, which I'm meant to represent. And I think that's what makes my perspective so different. In science, you're trained to listen to data, but also to doubt your assumptions. You learn that collaboration beats competition, that progress comes from sharing knowledge, and that ethical decisions matter just as much as technical ones. I aspire to bring that same mindset to the council work: evidence-based but empathetic, analytical but still human. For me, education should feel alive: connected to the world around us, driven by curiosity, and open to every perspective. The VU shouldn't be a place where people think they have all the answers, but a place where we can admit we do not know everything and instead find out the right questions to ask. We are all connected, and only through working together can we find those answers, whether it is in oncology or in the University Student Council, because that's how real change actually happens.

Mirta Vučetić
Coordinator of Education and Research
usr.mirta.vucetic@nl

What's going on

A selection of the topics that the USC is currently considering or negotiating.

- Student facilities
- Earth Sciences
- Government and university budget cuts

Mediation draagt bij aan sociale veiligheid

Een sociaal veilige werk- en studieomgeving kenmerkt zich doordat iedereen zich vrij en gesteund voelt om kwesties aan te kaarten en door ruimte voor open dialoog over omgangsvormen. Daarom stimuleren we elkaar om incidenten in een vroeg stadium met elkaar te bespreken. Dit vraagt van iedereen zowel respect voor verschillen als de bereidheid en vaardigheid om ongemakkelijke of moeilijke gesprekken aan te gaan. Niet iedereen vindt dat makkelijk of vanzelfsprekend. Mediation biedt hierbij ondersteuning.

De mediators van de interne mediationpool van de VU kunnen helpen door vanuit verschillende perspectieven te kijken en met elkaar in gesprek te komen en te blijven, ook als het spannend of moeilijk is. In deze Personeelspagina vertellen Geerte Faas, Marise van Amersfoort en Arie Koops zij hoe zij medewerkers begeleiden, wat mediation oplevert en hoe het kan bijdragen aan het versterken van sociale veiligheid.

Geerte Faas is ook arbeidsjurist bij de diensten Bestuurszaken en HRM, Arbo & Milieu en oprichter en coördinator van de mediationpool. Marise van Amersfoort is ook programmamanager en trainer op het gebied van conflict en mediation bij het Centrum voor Internationale Samenwerking. Arie Koops is ook directeur van het VU Sportcentrum.

Wanneer kan mediation helpen?

Marise: 'Als mensen te maken hebben met problemen in de samenwerking, moeizame communicatie of het gevoel hebben dat er over hun grenzen wordt gegaan. Het voeren van gesprekken daarover is vaak lastig. Want als mensen in gesprek gaan, hebben ze vaak hun antwoord al klaar. Ze willen dan reageren en zijn sneller geneigd om

aanvallend of defensief te zijn. Met mediation krijgen mensen de kans om te reflecteren op hun ervaringen in de situatie.

Geerte Faas

Wat doen jullie als mediators?

Geerte: 'Wij begeleiden mensen om met elkaar in gesprek te gaan, om de communicatie weer te herstellen of om een andere oplossing te vinden. Bij mediation gaat het niet om wat er nou precies is gebeurd, maar veel meer over de vraag wat daar achter ligt.'

Marise: 'We gaan altijd eerst apart met mensen in gesprek om hun perspectief op de situatie te horen. Dus: Waarom wil je in gesprek? Waarom kies je voor mediation? Het is belangrijk dat mensen intrinsiek gemotiveerd zijn om het gesprek aan te gaan, ook al vinden ze het vaak spannend en zien ze er misschien tegen op. Beide partijen moeten wel het gevoel hebben dat dit nodig is om de relatie te verbeteren. Daarom stellen we altijd de vraag of deelnemers bereid zijn om te reflecteren op hun rol in de interactie met de ander en of ze bereid zijn om mee te bewegen.'

Arie: 'Daarbij werkt mediation vanuit een paar basisprincipes. Mensen nemen vrijwillig deel, de gesprekken zijn vertrouwelijk en wij geven geen advies. We begeleiden het gesprek, maar we zijn er niet om mensen te zeggen welke kant ze op zouden moeten. Het gaat om de bereidwilligheid om naar elkaar te luisteren en te kijken of er dan ruimte ontstaat om tot een oplossing te kunnen komen.'

Kan iedereen bij jullie terecht?

Arie: 'Ja, alle medewerkers kunnen onze hulp inschakelen. In de praktijk zien we dat medewerkers en leidinggevenden zelf bij ons komen en ook via verwijzers zoals HR-adviseurs, bedrijfsartsen, bedrijfsmaatschappelijk werk en de ombudsman. Ook vertrouwenspersonen kunnen medewerkers op onze dienstverlening wijzen.

Wat levert mediation op?

Marise: 'Als mediators hebben we verschillende manieren om een gesprek in te steken. We kunnen kijken naar de dynamiek en de interactie tussen mensen. Wat roepen

ze bij elkaar op en welke triggers zijn er? We kunnen ook kijken naar de momenten waarop het probleem verergerde of het een conflict is geworden. Bijvoorbeeld het moment waarop mensen over de ander zijn gaan praten met anderen, waardoor 'de boosdoener' steeds negatiever afgeschilderd werd. Als je mensen daarover laat praten, blijkt dat ze vaak een verschillende beleving hebben van die momenten.'

Geerte: 'Vaak zie je dat het een opeenvolging van momenten is, waardoor mensen in een soort beeld terechtkomen van die ander en kunnen ze niet meer kijken naar diegene zoals ze wellicht eerder ooit hebben gedaan. Mediation kan helpen om beetje bij beetje te komen tot een ander beeld dat ze van de ander hebben.'

Arie: 'Mediation geeft altijd duidelijkheid. Maar wat het voor mensen oplevert is natuurlijk verschillend en hangt ook af van de bereidheid van medewerkers om te zoeken naar een oplossing en het eigen aandeel daarin. Soms lukt het gewoon helemaal op en komen ze er samen in gesprek uit.'

Arie Koops

Hoe kan mediation helpen bij het versterken van sociale veiligheid?

Arie: 'Bij problemen rond sociale veiligheid kan het over veel verschillende dingen gaan. Bijvoorbeeld over pesten, waarbij mensen niet naar een koffiezetaparaat durven te lopen als er twee andere collega's staan. Of over fysieke integriteit; tot waar wil je dat iemand je nadert of niet? Het kan ook gaan over uitingen van irritaties. Bijvoorbeeld dat de een er last van heeft dat iemand schreeuwt, terwijl de ander zegt dat het gaat om gepassio-

neerd discussiëren. Er zitten altijd twee kanten aan.'

Geerte: 'Het bespreken van sociaal onveilig gedrag is vaak gecompliceerd. Want stel dat iemand aangeeft zich onveilig te voelen door het gedrag van een ander en dat die ander zich daar niet in herkent. Als mediator kan je dan helpen om het concreter te maken door mensen de momenten te laten benoemen die zij als sociaal onveilig of grensoverschrijdend hebben ervaren.

Marise van Amersfoort

Marise: 'Op het moment dat mensen te maken krijgen met grensoverschrijdend gedrag of een conflict, hebben ze van nature de neiging ervan weg te gaan. Dus te vluchten of te bevriezen in plaats van het gesprek aan te gaan. Daar ligt volgens mij de hoogste drempel, maar óók de makkelijkste weg naar terug. Tegelijkertijd zijn de meeste mensen daar niet in getraind en hebben we weinig ervaring om te zeggen: dit heb ik als onprettig ervaren. Daarbij is er op de een of andere manier ook sprake van een grote angst dat er dan van alles misgaat. Terwijl de meeste mensen er volgens mij wel een gesprek over zouden willen hebben. Het is dus moeilijk en juist daarom is het belangrijk dat mensen geen schroom voelen om er hulp bij te vragen.'

Zien jullie factoren binnen de organisatiestructuur die een risico vormen voor sociale veiligheid?

Arie: 'Binnen de VU is er bij faculteiten het systeem van roterend leiderschap, waarbij medewerkers tijdelijk de rol van leidinggevende op zich nemen binnen hun team. Dan krijg je diffuse situaties. Want de overgang van collega naar leidinggevende kan leiden tot

spanningen of verwarring over rolverhoudingen, grenzen en vertrouwen binnen een team.'

Geerte: 'Bovendien is niet iedereen voorbereid op een leidinggevende rol. Daarom zou het goed zijn om mensen meer voor te bereiden op de tijdelijke rol, ook samen met de teams waar het om gaat. Want het feit dat mensen eerst gelijkgeschakeld zijn, de ander vervolgens leidinggevende wordt en later weer collega wordt, dat doet iets met de relatie en de dynamiek binnen teams.'

Wat zou er verder kunnen worden gedaan om sociale veiligheid te versterken?

Arie: 'Het trainen van gespreksvaardigheden is belangrijk. Ik heb het altijd over afstemmen, afspreken - en de moeilijkste - elkaar aanspreken. Dat moet je oefenen als leidinggevende met je team. En dan niet alleen maar terugkijkend in de vorm van feedback, maar ook vooruitkijkend: wat vinden wij wenselijk gedrag?

Geerte: 'Ik heb het idee dat het bewustzijn van sociale veiligheid is gegroeid. Het is nu van belang dat er aandacht voor komt hoe er mee om te gaan. Bijvoorbeeld door mensen hier ook op te trainen in de BKO en de SKO. Dat leidinggevend erin mee worden getraind. Dat studenten er meer over leren en dat het een aanvullend onderdeel wordt in het onderwijssysteem. Dus eigenlijk dat het institutioneel breed wordt ingezet.'

Meer weten over mediation? Scan de QR-code.

Redactie Personeelspagina > HRMAM
Tekst en foto > Angelique Bergers
Vormgeving > Designstudio VU

Left-Handed Girl

Rialto VU

Nieuw
Universiteits-
gebouw
De Boelelaan 1111

Left- Handed Girl

Draait op zondag
14 december
met Engelstalige
ondertiteling en
vanaf donderdag
18 december met
Nederladstalige
ondertiteling
Check de agenda
en speeltijden op
rialtofilm.nl

RIALTO
VU

Na jaren op het platteland te hebben gewoond, is de alleenstaande moeder Shu-Fen samen met haar twee dochters I-Ann en I-Jing teruggekeerd naar Taipei. Daar probeert ze door keihard te werken aan de kost te komen als uitbater van een noedelkraampje. Alsof dat al niet voor genoeg hoofdbrekens zorgt, is de rebelse tiener I-Ann gestopt met school, terwijl de vijfjarige I-Jing een heel ander probleem heeft. Ze is linkshandig en dat vindt haar grootvader maar niks, het is 'de hand van de duivel'. En daaruit concludeert ze dat ze dus niet verantwoordelijk is voor wat die linkerhand allemaal uitspookt. Die conclusie blijft niet zonder gevolgen.

Isis van der Knaap, online marketing

Ook fit in het nieuwe jaar

Vanaf 1 januari 2026 kunnen alle VU-medewerkers weer het VU-in-Beweging-abonnement afsluiten. Voor slechts 27,50 euro per jaar sport je onbeperkt en profiteer je van een uitgebreid en gevarieerd sportaanbod. Het huidige medewerkersabonnement blijft geldig tot 1 januari 2026, dus er verandert dit jaar nog niets. Let op: tijdens de kerstvakantie is onze OZW-locatie (de Rode Pieper) gesloten, maar je bent van harte welkom om te blijven sporten op locatie Uilenstede. In het nieuwe jaar zal ook ons nieuwe groepslesrooster ingaan. Zie onze site. Blijf fit, energiek en in beweging bij Sportcentrum VU.

Eline Schüchner, communicatie & marketing

Sportcentrum | VU

Sport- centrum VU

VU campus
(OZW-gebouw)
Boelelaan 1109
020-5983656

maandag-vrijdag:
12-20 uur
zaterdag en
zondag: gesloten

Uilenstede
Uilenstede 100
020-5985090

maandag-vrijdag:
08-23 uur
zaterdag en
zondag: 10-18 uur
sportcentrumvu.nl

Ukulele in comedy-jazzbar

VU Griffioen

Nieuw
Universiteits-
gebouw
De Boelelaan 1111

Gavin Reijnders Jazzebelle

Donderdag 12
februari

Aanvang: 20 uur
Toegang: 13 euro
voor studenten,
7,50 voor
VU-medewerkers
griffioen.vu.nl

We zijn als mensheid nog nooit zo verdeeld geweest, en juist daarom probeert muzikant Gavin Reijnders in *Jazzebelle* hartstochtelijk positief te blijven. De wereld samenbrengen met een ukulele is misschien een hopeloos idee. En misschien wat veel gevraagd voor een viersnarig instrument. Maar dat weerhoudt Reijnders er niet van om het te proberen. Samen met jazzcomponiste Nadine Rypkema steekt Reijnders zijn humoristische ukulele-sound in een nieuw jazzy jasje en maakt hij van ons theater een echte comedy-jazzbar. In 2019 belandde Reijnders met zijn ukulele in de finale van het Leids Cabaret Festival. Na de finalistentour speelde hij op plekken als het Amsterdam Fringe Festival en Lowlands.

Eric-Jan Hartstra, communicatiemedewerker

VU | GRIFFIOEN

Lekker met je handen eten

SFEER Prima. Geen overdaad aan versiering, maar er hangt wel een grote Eritrese vlag en onder de klok is een muurschildering. Op tafel staan grote rieten manden voor de gerechten, ze zijn zowel decoratief als kleurrijk.

ETEN De menukaart is overzichtelijk. Eerst zien we allerlei soorten Tibs, vleesgerechten met een speciale kruidenmix. Daarna volgen nog meer vleesgerechten en ze sluiten af met vegetarische opties. Na lang wikken en wegen bestellen we het Selam Special-menu. Een selectie van acht gerechten van de menukaart, waarvan twee vegetarisch. Ze worden samen op één grote injera geserveerd, een soort lichtzurige pannenkoek. In een mandje krijgen we nog een extra injera erbij.

BEDIENING We zijn goed geholpen.

TIP De kalfstibs, onze favoriet.

AANRADER Ja zeker. Het eten uit de Ethiopische en Eritrese keuken is beslist lekker. Het Afrikaans is voor ons weer eens wat heel anders. Bovendien is het leuk om met je handen te eten. Je pakt met de injera het eten op.

PRIJS Het menu kost 40 euro voor twee personen. Zonder meer een redelijke prijs.

Daan van Leeuwen, masterstudent Accounting & Control

Selam Afrika

Dapperstraat 94H
selamafrika.nl

Wil je ook GRATIS
ETEN, in ruil voor
een restaurant-
recensie?
Mail
naar redactie.
advalvas@vu.nl.

Mediabrief

Die voorbijgangers moesten eens weten. Het was een novembervormiddag en ik wandelde naar het Postkantoor Westerstraat. In mijn rugzak bevond zich het belangrijkste papiertje dat ik in mijn korte leven heb moeten verzenden: een brief voor informateur Sybrand Buma. Dat kan kennelijk niet per mail; de man leest alleen fysieke post. Dat is toch niet te geloven, dat is echt erg.

Deze rol werd mij toebedeeld omdat de stichting waarvoor ik werk het initiatief nam tot de brief namens de voltallige mediasector (Roddelptraat niet meegerekend). De ondertekenaars waarschuwen dat techgiganten, sociale media en generatieve AI de rol van journalistiek steeds meer overnemen, wat onze betrouwbare informatievoorziening in gevaar brengt. Ze roepen de formerende partijen op tot eendrachtig media- en technologiebeleid.

Met zo'n machtig document in je Eastpak gaat het idee toch door je hoofd spoken. Wat als ik die envelop nu in de gracht werp?

Nee, serieus. Maakt het écht verschil dat zo'n velletje daadwerkelijk op Buma's bureau terechtkomt in de dikke stapel 'brandbrieven' van alle andere sectoren? Garandeert dat dan politieke verandering? Of loopt de weg naar succes, zoals ik vermoed, via de media?

Twee dagen na mijn postbodeavontuur maakten we de brief wereldkundig en dat bleef niet onopgemerkt. Vele kranten schreven erover, het werd een hot topic op radio en tv, en onze directeur verscheen zelfs in het *NOS Journaal*. Het was niet geheel toevallig deze dag dat toekomstig premier Rob Jetten verklaarde zich "enorm" te kunnen vinden in onze brief.

Politiek aan talkshowtafels is geen afspiegeling van de werkelijkheid, het is de werkelijkheid. Dat schreef Bas Heijne toen Wilders anderhalf jaar geleden roepoeterde dat hij Timmermans zou aanklagen. Dat hij dat in werkelijkheid niet deed, is onbelangrijk. Het beeld in de media bepaalt de perceptie van de burger, en daarmee het alom heersende

beeld van wat waar is.

Neem de piratenverhalen over Buma's oud-medie-informateur Hans Wijers. Hij zou, werd geschreven, een lijsttrekker publiekelijk hebben uitgemaakt voor leugenaar – tamelijk onhandig voor een informateur – maar al snel bleken die geruchten ongegrond. Toch was de werkelijkheid intussen al zo stevig gereconstrueerd dat Wijers geen andere mogelijkheid zag dan aftreden.

Onze mediakanalen zijn doorslaggevend voor wat wij als waarheid beschouwen. Stel je eens voor wat er gebeurt als ondoorgrondelijke buitenlandse algoritmes of zelfdenkende AI-systemen nog dominanter worden dan nu. Kranten zijn misschien niet onfeilbaar (zie de kwestie-Wijers), maar kunnen we doorgaans in ieder geval vertrouwen op hun journalistieke principes.

Mediasector stuurt brief naar informateur. Als burgers zo'n nieuwskop lezen moeten ze daarop kunnen vertrouwen. Ik heb hem de gracht dus maar bespaard.

Wout van Zaale
is masterstudent
bestuurskunde

Dido Drachman
illustrator
en striptekenaar

FOTO'S Yvonne Complier